

Asiakasmaksut 2025
7392/02.03.00.00/2024

Aluehallitus 30.10.2024 § 232

Lisätiedot	Konsernipalvelujen toimialuejohtaja, talousjohtaja Ismo Rouvinen ismo.rouvinen@siunsote.fi Puh. 013 330 4506
Päätösehdotus	<p>Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi:</p> <p>Aluehallitus merkitsee asiakasmaksuihin liittyvät lausunnot tiedokseen ja esittää aluevaltuustolle, että se niin ikään merkitsee lausunnot tiedokseen.</p> <p>Edelleen aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että</p> <ol style="list-style-type: none">1. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävät asiakasmaksut 1.1.2025 lukien hyväksytään liitteen "Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2025 lukien" mukaisesti2. Talousjohtaja valtuutetaan tekemään asiakasmaksuasiakirjaan mahdolliset teknisluonteiset tai vähäiset lakisääteisydestä johtuvat korjaukset.
Päätös	<p>Esittelijä täydensi päätösehdotustaan niin, että aluehallitus pyytää nuorisovaltuustolta lausunnon asiakasmaksuesityksestä siten, että se on käytettävissä aluevaltuuston kokouksessa.</p> <p>Keskustelun kuluessa Alia Dannenberg esitti, että asiakasmaksuja ei koroteta. Anna Puruskainen-Saarelainen kannatti Dannenbergin esitystä.</p> <p>Koska oli tehty esittelijän täydennetystä päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, siitä tuli äänestää. Puheenjohtaja esitti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä niin, että esittelijän täydennetyt ehdotuksen kannalla olevat äänestävät JAA ja Alia Dannenbergin esityksen kannalla olevat äänestävät EI. Äänestystapa ja -järjestys hyväksyttiin. Seuranneessa äänestyksessä annettiin 11 ääntä, joista JAA ääniä kahdeksan (Auvinen, Elo, Heinonen, Kaita, Mustonen, Reijonen, Stenberg-Louko, Tirkkonen) ja EI ääniä kolme (Dannenberg, Pirhonen, Puruskainen-Saarelainen).</p> <p>Puheenjohtaja totesi esittelijän täydennetyt ehdotuksen tulleen aluehallituksen päätökseksi.</p>
Selostus	Laissa hyvinvointialueesta (611/2021) 22 §:ssä säädetään, että aluevaltuusto päättää palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista sekä hyvinvointialueen järjestämistä vastaavalle kuuluvista palveluista perittävistä asiakasmaksuista. Pohjois-Karjalan

hyvinvointialueen hallintosäännön 12.6.2024 8 §:n mukaan aluevaltuusto päättää asiakasmaksuista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista säädetään asiakasmaksulaissa (734/1992) ja asiakasmaksuasetuksessa (912/1992). Asiakasmaksulain (734/1992; jäljempänä asiakasmaksulaki) 1 §:n mukaisesti hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Asiakasmaksulain 2 §:n mukaan palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

Laki ja asetus määrittelevät yleensä maksujen enimmäismäärät, joista hyvinvointialue voi poiketa vain alaspäin. Valtioneuvosto on antanut 3.10.2024 asetuksen (543/2024) sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuasetuksen muuttamisesta, mikä korottaa asiakasmaksuasetuksessa säädettyjen maksujen enimmäismääriä 1.1.2025 lukien: Perusterveydenhuollon palveluista perittävien asiakasmaksujen enimmäismäärät nousevat pääsääntöisesti 22,5 % (esim. terveysaseman lääkäripalvelusta perittävä maksu) ja erikoissairaanhoidon palveluista perittävien maksujen enimmäismäärät nousevat pääsääntöisesti 45 % (esim. poliklinikkamaksu). Asetusmuutos nostaa myös sosiaalihuollon palveluna järjestettävän tilapäisen kotihoidon maksun, sosiaalihuollon lyhytaikaisen laitoshoidon ja laitoksessa järjestettävän päivä- ja yöhoidon enimmäismääriä 22,5 %, jos uusia enimmäismääriä sovelletaan.

Asetuksella korotettavien maksujen enimmäismäärien nostaminen on huomioitu laskennallisesti vähennyksenä hyvinvointialueille annettavassa rahoituksessa.

Sosiaali- ja terveysministeriö on julkaissut 3.10.2024 taulukon asiakasmaksuasetuksessa ja -laissa säädettyjen asiakasmaksujen enimmäiseuromääristä (liitteenä). Taulukko sisältää tiedon myös asiakasmaksukaton euromäärästä (762 €/kalenterivuosi) sekä pitkäaikaisessa palvelussa olevien asiakkaiden käyttövarojen ja tulorajojen euromääristä 1.1.2025 lukien, joihin ei ole säädetty muutoksia 1.1.2025 lukien.

Uusi vammaispalvelulaki (675/2023) kumoaa vanhan vammaispalvelulain (380/1987) ja lain kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977) 1.1.2025 lukien, mutta kolmen vuoden siirtymäajalla asiakaskohtaisesti palvelutarpeen perusteella ratkaisten. Tämän takia on säädetty myös asiakasmaksulakiin muutoksia (678/2023), jotka on huomioitu liitteenä olevassa asiakirjassa ”Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2025 lukien”. Esimerkiksi ”vammaisen lapsen pitkäaikaisen asumisen tuen” -maksu hinnastoliitteen kappaleessa 6.6. perustuu asiakasmaksulain muutokseen.

Palveluista, joiden enimmäismaksuista tai maksuttomuudesta ei ole säädetty erikseen lainsäädännössä, voidaan periä hyvinvointialueen päättämä maksu, joka saa olla enintään palvelun tuottamisesta hyvinvointialueelle aiheutuvien kustannusten suuruinen. Näihin maksuihin esitetään pääsääntöisesti vähintään 3 %:n suuruista

hyvinvointialueindeksikorotusta (pyöristäen pääsääntöisesti lähimpään 0,10 euroon):

- kpl 2.3.4 terapiapalvelujen ohjattu ryhmäkuntoutus
- kpl 2.3.7 monialainen kotikuntoutus (esitys sisältää myös maksun perimisperusteeseen muutosesityksen vuorokausimaksusta käyntimaksuksi)
- kpl 2.3.8 ikäkuntoutus (palvelun nimi muuttuu samalla päivä kuntoutuksesta ikäkuntoutukseksi; osa vuoden 2024 maksuista poistuu tarpeettomana)
- kpl 3.4 vuodeosastolla yöpyvä omainen
- kpl 4.3 tukipalvelut (sisältäen mm. kappaleessa 4.3.1 ateriapalvelut, joissa ”kaikki päivän ateriat”-maksua esitetään korotetavaksi hyvil-indeksillä ja muita ateriamaksuja tuotantokulun yhteismäärän tasossa)
- kpl 4.5 kiertävä perhehoito
- kpl 4.6 lyhytaikainen perhehoito
- kpl 4.7 lyhytaikainen yhteisöllinen asuminen
- kpl 4.8 lyhytaikainen ympärivuorokautinen asuminen
- kpl 6.2 päivä- ja työtoiminta (sisältäen mm. kpl 6.2.1 vammaispalvelulain mukaisen päivätoiminnan ylläpitomaksun aterioista)
- kpl 6.3 vammaisten asumispalvelut/asumisen tuki (sisältäen mm. kpl 6.3.1 lyhytaikaisen asumispalvelun/asumisen tuen maksut, missä esityksenä lisäksi, että päivähoidosta asumisyksikössä perittäisiin ylläpitona ateriamaksu käytön mukaan)

Esitys sisältää yksittäisiä maksun alentamista koskevia esityksiä (kpl 4.3.4 muut tukipalvelut pl. pitkäaikainen yhteisöllinen asuminen; osittain myös kappaleessa 4.3.5 tukipalvelut pitkäaikaisessa yhteisöllisessä asumisessa). Lisäksi esitetään, että päiväkirurgisen toimenpiteen maksua ei perittäisi sotiemme veteraaneilta (kpl 2.4.4).

Liitteenä olevaan esitykseen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2025 lukien on myös tehty lakisääteisydestä johtuvia tarkennuksia vastaamaan nykyistä käytäntöä (kpl 2.4.1 kuntoutustutkimuspoliklinikan lääkinnällinen kuntoutus maksutonta; kpl 1.9 käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu). Lisäksi on muokattu otsikoita (kpl 2.1.1 lisätty otsikkoon Digisotekeskus; kpl 2.3.8 ikäkuntoutus entiseltä nimeltään päivä kuntoutus) ja tehty muita tarkentavia esityksiä (esim. kpl 1.10:ssä lisäys tukipalvelumaksujen perimisen keskeyttämisestä).

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen vanhusneuvostolta, vammaisneuvostolta ja lapsi- ja perheasiain neuvostolta on pyydetty lausunnot. Lisäksi Rääkkylän vanhusneuvosto ja Keski-Karjalan vammaisneuvosto ovat antaneet omat lausuntonsa. Lausunnot ovat kokousasiakirjoissa. Riippuen neuvostosta, lausunnoissa kiinnitetään huomiota mm. pienituloisiin, kotona asumisen turvaamiseen ja ateriamaksujen tasoon. Maksujen korotusesitykset osaksi hyväksytään, todeten mm., että hyväksytään ”pakollisten” korotusten osalta.

Lausunnoissa nostetaan esille myös maksujen yksilökohtainen huojentamismahdollisuus ja siitä tiedottamisen tarkeys: Asiakasmaksun huojentamismahdollisuudesta tiedotetaan jokaisessa

asiakasmaksulaskussa, maksua koskevassa viranhaltijapäätöksessä (lisäksi huojennuksen hakuohje lähetetään päätöksen liitteenä) ja Siun soten internetsivuilla (www.siunsote.fi/asiointi/asiakasmaksut/maksuvaikeudet). Neuvoja hakemiseen saa esimerkiksi puhelimitse (numero on mm. laskussa, maksupäätöksessä ja www-sivulla). Huojennusta voi hakea vapaamuotoisesti, lomakkeella tai sähköisesti.

Asiakasmaksujen nostamisesta on tehty toimialueiden kanssa ennakkovaikutusten arvioinnit, jotka ovat asian liitteinä.

Liitteenä olevassa asiakasmaksuhinnastossa on yliviivattuna vuoden 2024 asiakasmaksu, punaisella värillä asiakasmaksuasetuksen muutokseen perustuvat esitykset ja violetilla keskeisiä muita esityksiä (tekstiin tai maksuun). Vammaispalvelulainsäädännön muutoksesta johtuvat on väliotsikoitu liitteessä erikseen. Päätöksen jälkeen yliviivatut poistetaan ja punaisella ja violetilla olevat tekstit muutetaan mustiksi.

Aluevaltuusto 13.11.2024 § 67

Päätösehdotus

Aluehallitus:

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee asiakasmaksuihin liittyvät lausunnot tiedokseen, ja että

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävät asiakasmaksut 1.1.2025 lukien hyväksytään liitteen "Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2025 lukien" mukaisesti
2. Talousjohtaja valtuutetaan tekemään asiakasmaksuasiakirjaan mahdolliset tekniluonteiset tai vähäiset lakisääteisydestä johtuvat korjaukset.

Päätös

Käsittelyn aluksi puheenjohtaja totesi hinnastossa havaitun virheen, koskien kappaletta 6.4.1. Siinä mainittu vähimmäiskäyttövaran euromäärä on virheellisesti 112 €/kk, kun sen pitäisi olla 122 €/kk. Puheenjohtaja kysyi valtuustolta, voidaanko em. korjaus tehdä teknisenä korjauksena. Valtuusto hyväksyi korjauksen yksimielisesti.

Lisäksi puheenjohtaja totesi aluevaltuustolle toimitetun sähköpostitse esityslistan lähettämisen jälkeen nuorisovaltuuston lausunnon tämän 11.11.2024 pitämästä kokouksesta. Lausunto liitetään asian liitteeksi.

Keskustelun kuluessa Maija Silvennoinen esitti KD-ryhmän esityksenä (esitys 67.1) seuraavaa:

Sosiaali ja terveydenhuollon asiakasmaksut Kohta 2.4 Erikoissairaanhoidon maksut Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä esittää, että seuraavissa kohdissa olevia erikoissairaanhoidon maksuja: 2.4.1 Poliklinikkamaksu 2.4.2 Yhteispäivystyksen käynnit 2.4.3 Suun ja leukojen erikoissairaanhoido

terveyskeskuksessa 2.4.4 Päiväkirurginen toimenpide 2.4.5 Sarjassa annettava hoito erikoissairaanhoidossa korotetaan maksimissaan 22,5 %, mikä on saman suuruinen korotus kuin perusterveydenhuollon maksuissa.

Satu Melkko kannatti Silvennoisen esitystä.

Anna Puruskainen-Saarelainen esitti (esitys 67.2), että erikoissairaanhoidon maksuja ei koroteta, vaan ne säilytetään nykyisellä tasolla.

Jarmo Tanninen, Tuula Pakarinen, Matti Mäntynen ja Ari Tielinen kannattivat Puruskainen-Saarelaisen esitystä.

(esitys 67.3 peruttiin käsittelyn aikana.)

Alia Dannenberg esitti (esitys 67.4), että mitään asiakasmaksuja ei koroteta.

Anni Järvinen, Petteri Tahvanainen, Tapio Hämäläinen, Maija Kuivalainen, Matti Mäntynen ja Jussi Wihonen kannattivat Dannenbergin esitystä.

Tuula Pakarinen esitti (esitys 67.5) seuraavaa:

3.4. VUODEOSASTOLLA YÖPYVÄ OMAINEN, sivu 24; Vuodeosastolla yöpyvältä omaiselta peritään 22,20 euron/vuorokausi (aiemmin 21,60 euroa/vuorokausi) ilman aterioita. Omaisen yöpyminen ei ole kaikilla vuodeosastoilla mahdollista. Nyt esitetty asiakasmaksukorotus on vain 60 snt. eli nimellinen. En tiedä yöpyvien tarkkoja määriä, mutta ymmärtääkseni vain muutamia vuodessa/tk-sairaala. Yleensä nämä tilanteet liittyvät saattohoitotilanteeseen tai vierihoitoon eli todelliseen tarpeeseen. Näen asian niin, että omainen on päivittäin apuna ja yleensä helpottaa työvuorossa olevan henkilökunnan työtaakkaa huolehtimalla läheisestään-kuka enemmän ja kuka vähemmän. Esitän, että tk-sairaalassa yöpyvän omaisen vuorokausimaksusta luovutaan kokonaan, koska vuositasolla näistä ei juuri kerry tuloja, mutta on mielestäni eettisesti tarkastellen arvokysymys. Kyseessä ei ole lakisääteinen vaan hyvinvointialueen itsensä määrittelemä maksu.

Jarmo Tanninen, Matti Mäntynen, Anna Puruskainen-Saarelainen, Maija Kuivalainen, Tarja Kärkkäinen, Ari Tielinen, Elina Sammalisto ja Niko Keronen kannattivat Pakarisen esitystä.

Jertta Harinen esitti Keskustan valtuustoryhmän esityksenä (esitys 67.6) seuraavan toimenpidealoitteen:

Laskun etusivulle laaditaan selkokieliset ohjeet maksuhuojennuksen ja maksuvapauden hakemisesta yhteystietoineen. Asia valmistellaan yhteistyössä viestinnän kanssa.

Paula Puhakka, Anna-Helena Kosela, Iita Kaarto, Lahja-Elina Vatanen ja Matti Kämäräinen kannattivat Harisen esitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi tehdyn neljä (4) muutosehdotusta ja yhden toimenpideoitteen, joista tulee äänestää.

Kokous keskeytettiin neuvottelutauon ajaksi klo 15.47 - 16.00. Tauon jälkeen puheenjohtaja totesi paikalla olevan 59 valtuutettua.

Asian käsittelyä jatkettiin. Puheenjohtaja esitti äänestysjärjestykseksi seuraavaa: Ensin äänestetään eniten aluehallituksen pohjaehdotuksesta poikkevien esitysten kesken, jonka jälkeen edetään seuraavaksi eniten pohjaesityksestä poikkeavien ja edellisen äänestyksen voittaneen kesken. Lopuksi äänestetään näin jäljelle jääneen vastaesityksen ja pohjaesityksen kesken.

Puheenjohtaja tarkensi äänestysjärjestyksestä seuraavasti: Ensin äänestetään Alia Dannenbergin (67.4) ja Anna Puruskainen-Saarelaisen (67.2) esitysten kesken, jonka voittaja laitetaan Maija Silvennoisen (67.1) esitystä vastaan. Tämän voittaja asetetaan seuraavaksi Tuula Pakarisen (67.5) esitystä vastaan, ja lopuksi tämän voittaja aluehallituksen pohjaesitystä vastaan. Aluevaltuusto hyväksyi äänestysjärjestyksen.

Puheenjohtaja esitti ensimmäisen äänestyksen (Äänestys 1) osalta, että Dannenbergin esityksen kannalla olevat äänestävät EI ja Puruskainen-Saarelaisen esityksen kannalla olevat äänestävät JAA. Äänestystapa hyväksyttiin.

Seuranneessa äänestyksessä annettiin 59 ääntä, joista EI-ääniä 10, JAA-ääniä 34, tyhjiä 15. Puheenjohtaja totesi Anna Puruskainen-Saarelaisen esityksen voittaneen äänestyksen.

Seuraavan äänestyksen (Äänestys 2) osalta puheenjohtaja esitti, että Saarelainen-Puruskaisen edellisessä äänestyksessä voittaneen esityksen kannalla olevat äänestävät EI ja Silvennoisen esityksen kannalla olevat äänestävät JAA. Äänestystapa hyväksyttiin.

Seuranneessa äänestyksessä annettiin 59 ääntä, joista EI-ääniä 17, JAA-ääniä 21, tyhjiä 21. Puheenjohtaja totesi Maija Silvennoisen esityksen voittaneen äänestyksen.

Seuraavan äänestyksen (Äänestys 3) osalta puheenjohtaja esitti, että Silvennoisen edellisessä äänestyksessä voittaneen esityksen kannalla olevat äänestävät EI ja Pakarisen esityksen kannalla olevat äänestävät JAA. Äänestystapa hyväksyttiin.

Seuranneessa äänestyksessä annettiin 59 ääntä, joista EI-ääniä 12, JAA-ääniä 24, tyhjiä 23. Puheenjohtaja totesi Tuula Pakarisen esityksen voittaneen äänestyksen.

Seuraavan äänestyksen (Äänestys 4) osalta puheenjohtaja esitti, että aluehallituksen pohjaesityksen kannalla olevat äänestävät JAA ja edellisen äänestyksen voittaneen Tuula Pakarisen esityksen kannalla olevat äänestävät EI. Äänestystapa hyväksyttiin.

Seuranneessa äänestyksessä annettiin 59 ääntä, joista JAA-ääniä 34 ja EI-ääniä 25. Puheenjohtaja totesi aluehallituksen pohjaesitykseen voittaneen äänestyksen ja tulleen näin aluevaltuuston päätökseksi.

Seuraavaksi puheenjohtaja totesi Keskustan valtuustoryhmän (Jertta Harinen) tekemän toimenpidealoitteen, ja kysyi voiko aluevaltuusto hyväksyä sen yksimielisesti. Aluevaltuusto hyväksyi toimenpidealoitteen yksimielisesti.

Puheenjohtaja totesi lisäksi kokouksen aikana tehdyn huomion asiakasmaksukatalogin sivulla 22 olevista kappaleen 2.10 otsikosta ja sen alla vaillinaisesta vuosiluvusta. Valtuusto hyväksyi teknisenä korjauksena kappaleen otsikoksi ENSIHOITO JA SAIRAANKULJETUS, sekä sen toisen kappaleen jälkimmäisen vuosiluvun tarkoittavan vuotta 2025.

Puheenjohtaja totesi asian käsittelyn päätetyksi.

Asian käsittelyn kuluessa käytettiin runsaat 20 puheenvuoroa. Viranhaltijat vastasivat esiin tulleisiin kysymyksiin.

Selostus

Nuorisovaltuustolta on pyydetty lausunto asiakasmaksuista. Nuorisovaltuusto kokoontuu 11.11.2024. Lausunto toimitetaan aluevaltuutetuille kokouksen jälkeen.